

УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС, КРИМИНАЛИСТИКА

УДК 343.98.06 (477)

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Микола ДЕНИСЕНКО,
здобувач СК-1 ННІ КРД
Національної академії служби безпеки України

Ян СТРЕЛЮК,
здобувач кафедри ОРД ННІКМ
Харківського національного університету внутрішніх справ

SUMMARY

In the article on the basis of analysis of theoretical and empiric material the features of organization of control are examined after the leadthrough of secret consequence (search) actions. The control functions of leaders of operative subsections, investigators and leaders of consequence subsections, public prosecutors, leaders of offices of public prosecutor, consequence judges, court are examined in this connection. It is in addition set that at determination of legal mechanisms of control after the leadthrough of secret consequence (search) actions a legislator settled previous control which answers the purpose of warning of violations in this sphere most in detail. At the same time, legislatively subsequent control is well-regulated not enough after the leadthrough of secret consequence (search) actions, in particular, order, periodicity and grounds of leadthrough of the proper verifications, accounting form, and others like that.

Key words: legal regulation, counteraction, operative and search activity, fraud, Criminal Procedural Code of Ukraine, secret investigative (search) actions.

АНОТАЦІЯ

У статті на основі аналізу теоретичного та емпіричного матеріалу розглядаються особливості організації контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій. У цьому зв'язку розглядаються контрольні функції керівників оперативних підрозділів, слідчих та керівників слідчих підрозділів, прокурорів, керівників прокуратур, слідчих суддів, суду. Крім того, встановлено, що при визначенні правових механізмів контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій законодавець найбільш детально врегулював попередній контроль, що відповідає меті попередження порушень у цій сфері. Водночас законодавчо недостатньо врегульований подальший контроль за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема порядок, періодичність та підстави проведення відповідних перевірок, форми звітності тощо.

Ключові слова: правова регламентація, оперативно-розшукова діяльність, Кримінальний процесуальний кодекс, протидія, шахрайство, негласні слідчі (розшукові) дії.

Вступ. Контроль у будь-якій сфері людської діяльності виступає засобом організації зворотного зв'язку, завдяки якому суб'єкт управління отримує інформацію про об'єкт, який він контролює, та про виконання свого рішення. Від інших функцій контроль відрізняється особливою цільовою спрямованістю, самостійним характером та об'єктивною необхідністю для ефективного здійснення негласних слідчих (розшукових) дій [6]. Складність та різноманітність таких дій обумовлює багаторівневу та складну систему контролю за їх проведенням.

Значна кількість проблемних питань, що виникли після запровадження вказаного правового інституту наразі досліджується провідними вітчизняними правознавцями. Зокрема різноманітні правові аспекти проведення негласних слідчих (розшукових) дій висвітлювалися у роботах А.І. Алексеєва, О.А. Білічак, В.В. Вапнярчука, А.Ф. Возного, В.О. Глушкова, С.О. Гриненка, В.М. Гринчака, Д.В. Гребельського, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної,

А.М. Кислого, І.О. Клімова, І.І. Котюка, В.А. Лукашова, Є.Д. Лук'янчикова, В.Т. Малярєнка, І.І. Мусієнка, Ф.М. Нагорського, Д.Й. Никифорчука, М.А. Погорецького, О.В. Селіної, Д.Б. Сергєєвої, В.І. Сліпченка, Є.Д. Скуліша, О.Ю. Татарова, Л.Д. Удалової, В.І. Фаринника, М.О. Шиліна, М.Є. Шумила, О.М. Юрченка та ін. Водночас наразі недостатня увага приділяється питанням організації контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій.

Мета статті. Розглянути на основі аналізу теоретичного та емпіричного матеріалу окремі аспекти організації контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій.

Виклад основного матеріалу. Правову основу контрольних повноважень при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій становлять Конституція України, Кримінальний процесуальний кодекс України (надалі – КПК), Кримінальний кодекс України, закони України «Про прокуратуру» та «Про оперативно-розшукову

діяльність», Інструкція «Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні», затверджена міжвідомчим Наказом № 114/1042/516/1199/936/1687/5/ від 16.11.2012 р. (надалі – Інструкція) та інші нормативно-правові акти. Порядок, тактика та методика проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій, взаємодія уповноважених оперативних підрозділів, які виконують доручення слідчого, прокурора на їх проведення, з особами (підрозділами), що залучаються до проведення таких дій, регулюються окремими нормативно-правовими актами органів, у складі яких перебувають уповноважені оперативні підрозділи.

Контроль за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій можна класифікувати за різними ознаками. Так, залежно від етапу проведення можна виділити попереджувальний, поточний і подальший контроль. За обсягом перевірки прийнято розрізняти загальний, спеціальний і галузевий контроль [6]. Однак, оскільки кожний контролюючий суб'єкт використовує специфічні методи та засоби контролю, чітко визначені законом, вбачається за доцільне розглянути контроль за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій у розрізі повноважень суб'єктів, що наділені контрольними функціями.

До посадових осіб та органів, які наділені контрольними функціями за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій, належать:

- керівники уповноважених оперативних підрозділів;
- слідчі, керівники слідчих підрозділів;
- прокурори, керівники прокуратур;
- слідчі судді, суд.

Розглянемо обсяг та порядок реалізації контрольних функцій вказаних осіб більш детально.

Контрольні функції керівників оперативних підрозділів

Після того, як слідчий, прокурор надсилає доручення керівнику органу, під юрисдикцією якого знаходиться місце вчинення кримінального правопорушення і у складі якого знаходяться оперативні підрозділи, уповноважені на проведення негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 246 КПК України), керівник органу відповідно до відомчих нормативно-правових актів визначає виконавця – оперативний підрозділ (оперативні підрозділи) – і здійснює контроль за їх роботою у відповідності до відомчих нормативно-правових актів. Вказані підрозділи мають право використовувати спеціальні технічні засоби та конфіденційне співробітництво у встановленому порядку [9].

Перш за все керівники оперативних підрозділів повинні слідкувати, щоб уповноважені оперативні підрозділи не виходили за межі доручень слідчого, прокурора (ст. 41 КПК). За необхідності вони зобов'язані повідомляти про виявлення обставин, які мають значення для кримінального провадження та вимагають нових процесуальних рішень слідчого, прокурора. Одночас під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітники уповноваженого оперативного підрозділу не мають права здійснювати процесуальні дії за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора.

Начальником уповноваженого оперативного підрозділу також здійснюється контроль за дотриманням строків і повноти виконання доручення слідчого, прокурора (п. 3.12 Інструкції).

За результатами виконання доручення оперативний співробітник складає рапорт із зазначенням доручення, що підлягало виконанню, залучених при цьому сил і засобів, а також результатів виконання.

Начальник уповноваженого оперативного підрозділу приймає рішення шляхом накладення резолюції на рапорті стосовно можливості направлення протоколу та додатків до нього прокурору чи вжиття заходів до належного виконання доручення.

Протокол та додатки до нього не пізніше 24 годин після складання надаються прокурору, зазначеному в дорученні. Матеріали, що можуть розшифрувати конфіденційні джерела отримання інформації, не надаються.

Подальший контроль за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій керівниками оперативних підрозділів здійснюється після виконання відповідної негласної слідчої (розшукової) дії. Його широко використовують в органах внутрішніх справ, оскільки такий контроль дозволяє досить повно вивчити діяльність системи управління та визначити напрями її вдосконалення. Цей вид контролю спрямовано не лише на виявлення негативних явищ, а й наявних позитивних фактів. Його мета – аналіз загального стану роботи й усунення недоліків, що були виявлені під час перевірки. Матеріали перевірок оформляються відповідно до внутрішньовідомчих нормативних актів. За допомогою подальшого контролю виявляються порушення законності, а також винні у цих порушеннях оперативні працівники. Таким чином, контроль забезпечує невідворотність відповідальності, а також дозволяє реалізувати пізнавальну й регулятивну функції [6].

Контрольні функції слідчих та керівників слідчих підрозділів

Слідчий може проводити негласні слідчі (розшукові) дії самостійно або спільно з уповноваженими оперативними підрозділами, залучати до їх проведення інших осіб, а також доручати їх проведення уповноваженим оперативним підрозділам (п. 6 ст. 246 КПК України). Відповідно до цього слідчий має контрольні повноваження щодо реалізації оперативними підрозділами своїх доручень.

Керівник слідчого підрозділу в межах своїх повноважень здійснює контроль за правильністю оформлення доручення слідчого. Зокрема доручення повинно бути мотивованим, містити інформацію, яка необхідна для його виконання, містити конкретне завдання і визначені строки виконання, а також повинні бути визначені конкретний прокурор, якому слід направляти матеріали в порядку ст. 252 КПК України, порядок взаємодії між слідчим, прокурором і уповноваженим оперативним підрозділом та терміни складання протоколів про хід і результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії [9].

Крім того, керівник слідчого органу відповідно до відомчих нормативно-правових актів визначає виконавця – оперативний підрозділ (оперативні підрозділи), а також контролює дотримання строків і повноти виконання доручення.

Під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий або уповноважений оперативний підрозділ, який виконує доручення, має право використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, або залучати цих осіб до проведення негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом (ст. 275 КПК України).

Керівники відповідних підрозділів здійснюють контроль за дотриманням строків проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а у випадках, передбачених КПК, можуть продовжувати строки їх проведення. Так, строк проведення негласної слідчої (розшукової) дії може бути продовжений:

– керівником органу досудового розслідування, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за його або слідчого рішенням, – до шести місяців;

– начальником самостійного підрозділу відповідного правоохоронного органу, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за рішенням слідчого, – до дванадцяти місяців;

– Міністром внутрішніх справ України, головою Служби безпеки України, керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, головою Державного бюро розслідувань, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за рішенням слідчого, – до вісімнадцяти місяців.

Контрольні функції прокурорів, керівників прокуратур

Контрольні функції прокурора щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій реалізуються на різних етапах їх проведення. Перш за все прокурор подає слідчому судді клопотання або погоджує клопотання слідчого про проведення негласної слідчої (розшукової) дії, а у випадках, передбачених КПК, самостійно дозволяє проведення таких дій. Виключно прокурор має право прийняти рішення про проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як контроль за вчиненням злочину (ст. 271 КПК України).

Предметом контролю прокурора на цьому етапі є:

1) наявність законних підстав до проведення певної негласної слідчої (розшукової) дії (юридична обґрунтованість негласної слідчої (розшукової) дії);

2) наявність фактичних підстав (фактична обґрунтованість негласної слідчої (розшукової) дії);

3) додержання процедури отримання дозволу на її проведення.

Розгляд та погодження прокурором клопотання слідчого про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії здійснюється невідкладно з моменту надходження. Прокурором вивчаються матеріали кримінального провадження, які є підставою для прийняття рішення про погодження клопотання. Відмова у погодженні клопотання приймається у формі постанови і не виключає повторного звернення слідчого після отримання додаткових доказів або усунення недоліків, вказаних прокурором у рішенні.

У постанові про відмову прокурор, за наявності підстав, може категорично відмовити у погодженні клопотання слідчого або вказати на окремі недоліки, які необхідно усунути, чи на додаткові докази, які необхідно зібрати.

У процесі проведення негласної слідчої (розшукової) дії прокурор контролює, перш за все, додержання встановлених строків її проведення. У рішенні про проведення негласної слідчої (розшукової) дії обов'язково зазначається строк її проведення (ч. 5 ст. 246 КПК України). Строк проведення негласної слідчої (розшукової) дії може бути самостійно продовжений прокурором до вісімнадцяти місяців, якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за його рішенням.

Крім того, прокурор зобов'язаний не допускати безпідставного обмеження прав та свобод людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Так, у ч. 5 ст. 249 КПК йдеться про обов'язок прокурора прийняти рішення про припинення подальшого проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо в цьому відпаде необхідність.

Прокурор має право заборонити проведення ще не розпочатої негласної слідчої (розшукової) дії, оформивши своє рішення вмотивованою постановою (ст. ст. 110, 246, 249 КПК України).

Прокурор зобов'язаний припинити подальше проведення негласної слідчої (розшукової) дії за інших підстав, викладених ним у постанові, що негайно надається керівнику органу, який проводить негласну слідчу (розшукову) дію за дорученням слідчого, прокурора, або слідчому, який безпосередньо проводить зазначені дії (ст. ст. 246, 249 КПК України).

Прокурор також здійснює контроль за результатами проведення певної негласної слідчої (розшукової) дії. Керівник органу, якому доручено виконання негласної слідчої (розшукової) дії, повинен негайно повідомити прокурора та слідчого про неможливість виконання доручення, його затримку з обґрунтуванням причини і повідомленням про вжиття заходів для подолання перешкод у виконанні доручення [13].

Після завершення проведення негласних слідчих (розшукових) дій прокурор здійснює контроль за письмовим повідомленням особи, конституційні права якої були тимчасово обмежені під час їх проведення, а також підозрюваного, його захисника про таке обмеження (ст. 253 КПК України). У повідомленні зазначається вид негласної слідчої (розшукової) дії, а також подальше використання отриманих матеріалів у кримінальному провадженні або їх знищення.

Інструкція надає певні контрольні функції не тільки прокурору, який погоджує проведення певної негласної слідчої (розшукової) дії, або безпосередньо приймає рішення про її проведення, але й керівнику відповідної прокуратури. Так, згідно з п. 4.3.2 Інструкції, прокурор досліджує отриману інформацію, визначену в п. 4.3.1 Інструкції, і в разі підтвердження даних про виявлення ознак кримінального правопорушення, яке не розслідується в даному кримінальному провадженні, узгодивши це питання з керівником прокуратури, складає відповідне клопотання і вносить його на розгляд слідчому судді. Вказане не виключає застосування вищими за рангом прокурорами інших форм контролю за діяльністю підлеглих прокурорів, передбачених Законом України «Про прокуратуру».

Контрольні функції слідчих суддів, суду

Враховуючи, що негласні слідчі (розшукові) дії можуть суттєво обмежувати конституційні права й свободи громадян, на слідчому судді, який приймає рішення про можливість проведення негласної слідчої (розшукової) дії, законодавець покладає широкі контрольні функції за дотриманням прав і свобод громадян [4].

Перш за все ці контрольні функції реалізуються через надання дозволів на проведення тієї чи іншої негласної слідчої (розшукової) дії. Це є формою попереджувального контролю, спрямованого на недопущення порушень прав та свобод особи при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Так, з 13 видів негласних слідчих (розшукових) дій 10 проводяться з дозволу слідчого судді (таблиця 1).

Таблица 1

Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

№ п/п	Негласна слідча (розшукова) дія	Норма КПК	Підстава проведення	Особливості проведення
1	Аудіо-, відеоконтроль особи	ст. 260	ухвала слідчого судді	Прокурор, слідчий за погодженням з прокурором зобов'язаний звернутися до слідчого судді з клопотанням про дозвіл на втручання у приватне спілкування
2	Накладення арешту на кореспонденцію	ст. 261	ухвала слідчого судді	те саме
3	Огляд і виїмка кореспонденції	ст. 262	ухвала слідчого судді	те саме
4	Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (КПК України)	ст. 263	ухвала слідчого судді	те саме
5	Зняття інформації з електронних інформаційних систем без відома її власника, володільця або утримувача (КПК України)	ст. 264	ухвала слідчого судді	те саме
6	Обстеження публічно не доступних місць, житла чи іншого володіння особи (КПК України)	ст. 267	ухвала слідчого судді	
7	Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу	ст. 268	ухвала слідчого судді	
8	Спостереження за річчю або місцем у публічно доступних місцях	ч. 1 ст. 269	постанова слідчого, погоджена з керівником органу досудового розслідування, або постанова прокурора	
9	Спостереження за особою в публічно доступних місцях (КПК України)	ч. 2 ст. 269	ухвала слідчого судді	Спостереження може бути розпочато на підставі постанови слідчого, прокурора лише у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню окремих тяжких або особливо тяжких злочинів
10	Аудіо-, відеоконтроль місця	ст. 270	ухвала слідчого судді	
11	Контроль за вчиненням злочину	ст. 271	постанова прокурора	Якщо при проведенні контролю за вчиненням злочину виникає необхідність тимчасового обмеження конституційних прав особи, воно має здійснюватися в межах, які допускаються Конституцією України, на підставі рішення слідчого судді
12	Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації	ст. 272	постанова слідчого, погоджена з керівником органу досудового розслідування, або постанова прокурора	
13	Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (КПК України),	ст. 274	ухвала слідчого судді	

Під час надання дозволів слідчий суддя перевіряє як фактичну обґрунтованість проведення певної негласної слідчої (розшукової) дії, так і додержання процесуального порядку звернення за дозволом.

Зокрема слідчий суддя постановляє ухвалу про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо прокурор, слідчий доведе наявність достатніх підстав вважати, що:

1) був вчинений злочин відповідної тяжкості;

2) під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії можуть бути отримані докази, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які вчинили злочин.

Слідчий суддя зобов'язаний розглянути клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії протягом шести годин з моменту його

отримання. Розгляд клопотання здійснюється за участю особи, яка подала клопотання (ст. 248 КПК). Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинна відповідати загальним вимогам досудових рішень. В ухвалі обов'язково зазначається строк її дії (п. 5 ч. 4 ст. 248 КПК).

Якщо негласна слідча (розшукова) дія проводиться за рішенням слідчого судді, строк її проведення може бути продовжений виключно слідчим суддею у порядку, передбаченому статтею 249 КПК.

Водночас судовий контроль за проведенням негласної слідчої (розшукової) дії не обмежується контрольними функціями слідчого судді. Отримані внаслідок проведення негласних слідчих (розшукових) дій відомості можуть стати доказами у кримінальному провадженні винятково за рішенням суду на стадії судового розгляду [2]. Якщо судом будуть виявлені порушення порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій, отримані докази повинні бути визнані недопустимими (ст. 86 КПК). Це дозволяє розглядати оцінку судом доказів, здобутих за допомогою проведення негласних слідчих (розшукових) дій, як важливу форму подальшого контролю.

Контроль за дотриманням режиму секретності

Окремим аспектом контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій є контроль за дотриманням режиму секретності. Правову основу захисту інформації при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій становлять Закон України «Про державну таємницю», Порядок організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2003 р. № 1561–12, Звід відомостей, що становлять державну таємницю, затверджений наказом Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440, та інші нормативно-правові акти.

Після завершення проведення негласних слідчих (розшукових) дій прокурор складає постанову про прийняття рішення щодо розсекречення їх матеріалів. Постанова прокурора, який здійснює повноваження прокурора в конкретному кримінальному провадженні у формі процесуального керівництва, погоджується з керівником відповідного органу прокуратури. Керівник органу прокуратури надсилає керівнику органу, яким засекречено матеріали, клопотання, в якому зазначаються підстави для скасування грифа секретності, обліковий номер та назва матеріалів.

Керівник органу, де здійснено засекречування матеріалів, після одержання клопотання в максимально стислій строк, але не більше 10 діб, створює експертну комісію з питань таємниць, яка вирішує питання розсекречення матеріалів (розд. V Інструкції).

Висновки. Система контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій є гарантією дотримання принципу верховенства права у сфері кримінального судочинства, та механізмом, що запобігає протиправному або необґрунтованому обмеженню конституційних прав і свобод особи. Детальна процесуальна регламентація порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій, встановлення прокурорського та судового контролю за їх здійсненням, передбачені законом гарантії ознайомлення зацікавлених сторін з їх результатами, є вагомою гарантією того, що негласні слідчі (розшукові) дії не будуть застосовані для безпідставного кримінального переслідування [2].

Головними суб'єктами, що наділені контрольними повноваженнями під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, є слідчий, прокурор, керівник слідчого підрозділу, слідчий суддя, суд, а також (на підставі внутрішньовідомчих нормативних актів) керівники оперативних підрозділів. Найбільш широкими контрольними повноваженнями наділені судові органи в особі слідчого судді, що відповідає принципу верховенства права.

При визначенні правових механізмів контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій законодавець найбільш детально врегулював попередній контроль, що відповідає меті попередження порушень у цій сфері. Водночас законодавчо недостатньо врегульований подальший контроль за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема порядок, періодичність та підстави проведення відповідних перевірок, форми звітності тощо. На сьогодні при проведенні таких перевірок посадові особи відповідних підрозділів у певних випадках мають керуватися відомчими нормативними актами, розробленими ще до ухвалення КПК 2012 року.

Недостатньо чітко врегульовано процесуальний порядок повідомлення та наслідки неповідомлення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема форму такого повідомлення, наслідки порушення строків тощо.

Відомчий контроль повинен охоплювати всі сторони діяльності оперативних підрозділів, усі аспекти застосування ними спеціальних сил, засобів і методів та всіх осіб, які реалізують негласні слідчі (розшукові) дії. Результативність такого контролю залежить від ефективності організації його проведення. Тому необхідною є конкретизація контрольних функцій керівників слідчих та оперативних підрозділів, зокрема спеціалізованих, щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Список використаної літератури

1. Азаров Ю. І. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України : здобутки та шляхи удосконалення / Ю. І. Азаров, С. О. Заїка // Юрид. часопис Нац. акад. внутр. справ. – К. : НАВС. – 2013. – № 1. – С. 92–98.
2. Білічак О. А. // Науково-практична Інтернет-конференція 29.05.2014 р. – Секція №5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=101%3A5-0514&Itemid=125&lang=ru.
3. Бражник Ю. Ю. Негласні слідчі (розшукові) функції у кримінальному процесі // Право і безпека. – 2012. – № 4. – С. 135–139.
4. Гусаров С. М. Діяльність органів внутрішніх справ України із забезпечення прав і свобод людини та громадянина // Віче. – 2013. – № 4. – С. 8–11.
5. Керевич О. В. Інститут негласних слідчих (розшукових) дій за новим КПК / О. В. Керевич // Право і суспільство. – 2012. – № 5. – С. 140–144.
6. Кислий А. М. Актуальні питання організації відомчого контролю за оперативно-розшуковою діяльністю // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2013. – № 1(29) – С. 212–216.
7. Негласні слідчі (розшукові) дії : [курс лекцій] / [С. І. Ніколаюк, В. В. Паливода, О. І. Козаченко, О. С. Тарасенко та ін.] ; за заг. ред. Д. Й. Никифорчука. – К. : НАВС., 2012. – 177 с.
8. Погорєцький М. А. Негласні слідчі (розшукові) дії : проблеми провадження та використання результатів у доказуванні // юрид. часопис Нац. акад. внутр. справ. – К. : НАВС. – 2013. – № 1. – С. 270–277.

9. Скулиш Є. Д. Негласні слідчі (розшукові) дії за кримінально-процесуальним законодавством України // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 2. – С. 15–23.

10. Сліпченко В. І. Перспективи реформування оперативно-розшукової діяльності (в контексті розробки нового КПК України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cogr-lguvd.lg.ua/d120108.html>.

11. Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України

: матеріали круглого столу (Київ, 07.10.2011 р.). – К. : Вид. ФОРМ ЛІПКАН О. С., 2011. – 168 с.

12. Фаринник В. І. Негласні слідчі (розшукові) дії // Юридичний вісник України. – 2012. – № 26. – С. 108–114.

13. Шилін М. О. Оперативно-розшукова діяльність та негласні слідчі дії : проблеми правового регулювання у світлі нового Кримінального процесуального кодексу України // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2013. – № 1. – С. 59–64.

